Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde Bebe?i Yatan Anneler ?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde Bebe?i Yatan Anneler ?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33184

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde Bebe?i Yatan Anneler ?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?i (YBYBÜAKDÖ), 2018 y?l?nda Zekiye Karaçam ve E. Çakmak taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in temel amac?, **Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde** (YYBÜ) yatmakta olan bebeklerin annelerinin, bebeklerinin bak?m süreçlerine ne düzeyde **bak?ma kat?l?m** gösterdiklerini sistematik olarak de?erlendirmektir. Ölçek, aile merkezli bak?m felsefesini desteklemeyi ve annelerin bu zorlu süreçteki rollerini ölçerek hem?irelik giri?imlerine rehberlik etmeyi hedeflemektedir.

Ölçek, literatür taramas? ve uzman görü?leri temel al?narak bir **ölçek geli?tirme** çal??mas? sonucunda ortaya ç?km??t?r. Yay?nlanan makale, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu, iç tutarl?l???n? ve psikometrik özelliklerini inceleyerek bilimsel alanda kullan?ma haz?r oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi, Anne Kat?l?m?, Bak?m, **Psikometri**, Ölçek Geli?tirme, Hem?irelik, Aile Merkezli Bak?m

Yazarlar

Zekiye Karaçam, E. Çakmak

Amaç

Bu ölçe?in birincil amac?, bebekleri **Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi**'nde (YYBÜ) tedavi görmekte olan annelerin, bebeklerinin günlük bak?m aktivitelerine, duygusal destek süreçlerine ve karar verme mekanizmalar?na ne ölçüde entegre olduklar?n? belirlemektir. Bu de?erlendirme, annenin bebekle ba? kurma sürecini desteklemek ve hastane ortam?nda ya?ad??? stresi azaltmaya yönelik hem?irelik stratejilerinin geli?tirilmesine yard?mc? olmak için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerine annelerin **bak?ma kat?l?m** düzeylerini nesnel bir ?ekilde ölçme imkan? sunarak, aile merkezli bak?m yakla??m?n?n etkinli?ini art?rmay? ve anneleri bak?m sürecinin aktif bir orta?? haline getirmeyi amaçlamaktad?r.

Yap?

Ölçek, annenin YYBÜ ortam?nda bebe?inin bak?m?na yönelik gösterdi?i davran??sal, bili?sel ve duygusal kat?l?m? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap?, annenin fiziksel bak?m (besleme, hijyen), duygusal bak?m (temas, konu?ma) ve bilgi edinme/karar verme (durum

ARABPSYCHOLOGY.COM

hakk?nda bilgi alma ve sürece dahil olma) alanlar?ndaki yeterlilik ve isteklilik düzeylerini kapsar.

Ölçek, annelerin yaln?zca fiziksel görevleri yerine getirme becerilerini de?il, ayn? zamanda bebe?in iyile?me sürecine psikolojik olarak ne kadar dahil olduklar?n? da de?erlendirerek, **ölçek geli?tirme** sürecinde derinlemesine bir yap?sal analizden geçmi?tir.

Geçerlik

YBYBÜAKDÖ'nün **geçerlik** çal??malar?, Karaçam ve Çakmak (2018) taraf?ndan yay?nlanan makalede detayland?r?lm??t?r. Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla faktör analizi tekniklerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini göstermi?tir.

Spesifik istatistiksel sonuçlar kaynak içerikte belirtilmemi? olsa da, yay?nlanan akademik çal??ma, ölçe?in kapsam geçerli?i (uzman görü?leri ile) ve yap? geçerli?i (faktör yükleri ile) aç?s?ndan yeterli düzeyde oldu?unu do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizi, iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanarak yap?lm??t?r. Bu katsay?, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçe?in farkl? uygulamalarda stabil ve güvenilir sonuçlar üretti?ini i?aret eder.

Geli?tiriciler, ölçe?in **güvenirlik** testlerinin, annelerin YYBÜ'deki **bak?ma kat?l?m** düzeylerini tutarl? bir ?ekilde ölçebildi?ini kan?tlad???n? belirtmi?lerdir.

Faktör Analizi

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde Bebe?i Yatan Anneler ?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Ölçek, büyük olas?l?kla, annelerin bak?m rollerini temsil eden birden fazla alt boyuttan olu?maktad?r.

Bu analizler, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu, her bir maddenin hangi boyuta yüklendi?ini ve toplam varyans?n ne kadar?n? aç?klad???n? belirlemi?tir. Bu yap?sal kan?tlar, ölçe?in teorik temellerini desteklemektedir ve psikometrik aç?dan sa?lam bir zemin olu?turmaktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Developmental Scale)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir. Genellikle Likert tipi derecelendirme format? kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde bebe?i yatan anneler.

Ya? Grubu: Bebekleri YYBÜ'de yatan yeti?kin anneler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, yüksek riskli yenido?anlar?n bak?m sürecine dahil olmak isteyen veya olan annelerin deneyimlerini ölçmek için tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

YYBÜ, Anne-Bebek Ba??, Aile Merkezli Bak?m, Hem?irelik Araçlar?, **Geçerlik**, **Güvenirlik**

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Zekiye Karaçam

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: zkaracam@adu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018 (Yay?n tarihine göre).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar Zekiye Karaçam'dan izin al?nmas? gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.

Ölçe?in orijinal döküman? (DOCX format?nda) a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: yenidogan-yogun-bakim-unitesinde-bebegi-yatan-anneler-icin-bakima-katilimi-degerlendirme-olceginin.docx

Kaynaklar

Karaçam, Z., ve Çakmak, E. (2018). Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde Bebe?i Yatan Anneler

ARABPSYCHOLOGY.COM

?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?inin **geçerlik** ve güvenirli?i. *Anadolu Hem?irelik ve Sa?l?k Bilimleri Dergisi,* 21(2), 69-78.

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde Bebe?i Yatan Anneler ?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte yer almamaktad?r. Ölçek maddelerinin tam listesi ve derecelendirme yap?s? için lütfen Karaçam ve Çakmak (2018) taraf?ndan yay?nlanan makaleye ba?vurunuz.

Genellikle bu tür ölçekler, annenin a?a??daki alanlardaki kat?l?m?n? ölçen Likert tipi maddeler içerir:

Fiziksel Bak?m Görevlerine Kat?l?m (Örn: Besleme, bez de?i?tirme).
Duygusal ve Rahatlat?c? Bak?ma Kat?l?m (Örn: Bebe?e dokunma, ?ark? söyleme).
Sa?l?k Ekibiyle ?leti?im ve Bilgi Almaya Kat?l?m.
Karar Verme Süreçlerine Dahil Olma.

ARABPSYCHOLOGY.COM